

MAERE (ook : **Maere-Limnander** en **Maere d'Aertrycke**), (**Kamiel Karel**) **August de**, jonkheer (nadien baron), ingenieur, liberaal politicus (Sint-Niklaas 30 januari 1826 - Aartrijke 7 oktober 1900).

Zoon van Charles de Maere, orangistisch katoenfabrikant te Sint-Niklaas, die ten gevolge van de Belgische Revolutie in 1830 naar Nederland uitweek en er zijn fabriek in Overijssel installeerde. Hier kreeg August zijn eerste opvoeding, die later te Amsterdam werd voortgezet. De Maere promoveerde aan de Parijse Ecole centrale tot ingenieur en keerde in 1850 naar België terug, waar hij zich te Gent vestigde. In datzelfde jaar huwde hij er de schatrijke Gentse erfdochter van K.A. Limnander de Zulte, waardoor hij als „de Maere-Limnander” bekend raakte. In 1857 werd hij te Gent liberaal gemeenteraadslid en was er van 1866 tot '70 schepen van Openbare Werken. Van 1866 tot '70 was hij tevens liberaal volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Gent. Naderhand vestigde hij zich in het Westvlaamse Aartrijke. Van 1896 af voerde hij als baron de titel de Maere d'Aertrycke. In West-Vlaanderen verwierf hij zich de bijnaam „vader van Brugge-Zeehaven”, o.m. met zijn plan van 1877 om tussen Blankenberge en Heist een kunstmatige zeehaven aan te leggen en met de stichting, in 1880, van de kring Brugge-Zeehaven; in deze aangelegenheid was vooral Julius Sabbe zijn medestander.

Ondanks zijn Nederlandse opvoeding was de Maere sedert zijn overkomst naar Gent, waar hij tussen adel en fabrikanten verkeerde, spoedig tot het verfranste milieu gaan behoren; in de Gentse gemeenteraad sprak hij Frans, ook nadat in 1869 zijn vriend Julius Vuylsteke er als eerste consequent Nederlands sprak. Niettemin had hij zich

toch reeds daarvoor voor het Vlaamsgezinde kamp uitgesproken, toen hij in 1867 als enige liberaal in de Kamer van Volksvertegenwoordigers had gestemd voor het voorstel van Jan de Laet, dat voor de rechters in Vlaanderen de kennis van het Nederlands verplicht wilde stellen. Maar niet zozeer als taalflamingant heeft De Maere zich onderscheiden, als wel - en dit 40 jaar vóór Lodewijk de Raet - als promotor van de economisch-sociale richting binnen de V.B. In dit verband bleef de rede beroemd die hij in het Parlement 14 januari 1869 uitsprak, waarin hij als woordvoerder van de Vlaamse grieven en van liberaal standpunt uit gezien - Julius Vuylsteke had voor deze rede het materiaal geleverd - de Vlaamse kwestie als een sociaal-economische kwestie beschouwde; hij sprak over de stoffelijke en geestelijke achterstand van het Vlaamse land, over het verband tussen deze achterstand en de taaltoestanden en vulde dit alles aan met een antiklerikale uitval. Ondanks dit laatste en het accent op de achterlijkheid van land en volk, wat nogal kritiek uitlokte, werd van deze rede en ook van de antwoorden erop in het Parlement door het Leuvens katholiek studentengenootschap Met Tijd en Vlijt een samenvatting uitgegeven.

De Maere is niet minder dan viermaal - nl. in 1867, 1884, 1891 en 1899 - voorzitter geweest van de Nederlandsche Taal- en Letterkundige Congressen. Sedert 1894 was hij (meteen werkend) lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde en in 1897 bestuurder daarvan. Op 21 juni 1894 hield hij er een bekend gebleven lezing waarin hij inzonderheid over de rol van de vrouw in de V.B. sprak en over de nadelige invloed klaagde die uitging van verfranste vrouwen. Verder werd De Maere in 1892 de eerste voorzitter van de Vlaamsche Volksraad (Brussel, 1892-1914) die alle voor Vlaanderen belangrijke vraagstukken wenste te bespreken. Ten slotte mag bij dit alles nog eens duidelijk gezegd worden, dat De Maere, als edelman, een uitzonderlijke figuur in de V.B. was.

WERKEN: *Annales parlementaires, 1868-1869* (zitting van 14 januari 1869); - *Het Vlaamsch in de Kamer van Volksvertegenwoordigers (januari en februari 1869). Redevoeringen van M.M. De Maere, Kervyn de Lettenhove, Gerrits, Pirmez, Coremans en De Laet*, uitgegeven door het studentengenootschap Met Tijd en Vlijt (z.j.); - tekst van de Maeres rede in de Academie op 21 juni 1894, in *Verslagen en Mededeelingen der Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde, 1894*, p. 243-261.

LITERATUUR: Fr. de Potter, *Baron de Maere. Dood van den heer de Maere*, in *Het Volksbelang* (13 oktober 1900); - J. Huf van Buren, *Baron de Maere van Aertrijcke*, in *Eigen Haard* (17 november 1900, p. 748-751); - *In Memoriam Baron de Maere d'Aertrycke (1826-1900)*, met al de Vlaamse redevoeringen van de Maere (1901); - A. Prayon van Zuylen, *Een Vlaamsch Edelman. Baron de Maere d'Aertrycke*, in *Jaarboek der Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1902, p. 119-159); - P. Fredericq, *Schets eener Geschiedenis der Vlaamsche Beweging*, in *Vlaamsch België sedert 1830*, III, eerste stuk (1908, o.m. p. 281-285); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, III-IV (1964-'65).

REGINALD DE SCHRYVER